

Predkladacia správa

Návrh na prístup Slovenskej republiky k Protokolu doplnujúcemu Dohovor o potláčaní protiprávneho zmocnenia sa lietadiel (ďalej len „protokol“) predkladá na rokovanie vlády SR minister spravodlivosti ako iniciatívny materiál.

Protokol bol prijatý 10. septembra 2010 počas diplomatickej konferencie o leteckej bezpečnosti v Pekingu a nadobudol platnosť 1. januára 2018. Považuje sa za jeden z 19 univerzálnych medzinárodnoprávných nástrojov v boji proti terorizmu prijatých od roku 1963. K dnešnému dňu má protokol 35 zmluvných strán, vrátane 11 členských štátov Európskej únie (Cyprus, Česko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Malta, Portugalsko, Rumunsko, Švédsko, Luxembursko, Nemecko). Španielsko je jeho signatárom.

Protokol modifikuje niektoré ustanovenia Dohovoru o potláčaní protiprávneho zmocnenia sa lietadiel zo 16. decembra 1970 (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 96/1974 Zb.), ktorý nadobudol platnosť vo vzťahu k bývalej Československej socialistickej republike 6. mája 1972. Po svojom vzniku Slovenská republika do tzv. „Haagskeho dohovoru“ (príloha č. 2) sukcedovala.

Protokol reaguje na zhoršujúcu sa situáciu a nárast počtu protiprávných činov proti bezpečnosti civilného letectva a jeho cieľom je posilniť právny rámec pre medzinárodnú spoluprácu, ktorá má prispieť k potláčaniu protiprávneho zmocnenia sa alebo výkonu kontroly nad lietadlom.

Protokol modifikuje povinnosti zmluvných strán Haagskeho dohovoru týkajúce sa trestného postihovania činov súvisiacich s protiprávnym zmocnením sa alebo vykonávaním kontroly nad lietadlom v prevádzke použitím sily, hrozbou sily, donútením alebo inou formou zastrašovania. Okrem páchatel'ov predpokladá protokol trestný postih spolupáchateľ'ov, účastníkov, objednávateľ'ov a organizátorov, ako aj trestnú zodpovednosť tých osôb, ktoré úmyselne pomáhajú páchatel'ovi vyhnúť sa vyšetrovaniu, trestnému stíhaniu alebo trestu. Protokol upravuje povinnosť štátov stíhať aj vyhrážanie sa spáchaním niektorého z uvedených činov a spolčenie sa za účelom ich spáchania. Zároveň obsahuje ustanovenia týkajúce sa justičnej spolupráce v trestných veciach, vrátane extradície.

Vzhľadom na množstvo ustanovení s presahom na trestnoprávnu legislatívu a po dohode s Ministerstvom dopravy a výstavby SR sa gestorstva medzinárodnej zmluvy ujalo Ministerstvo spravodlivosti SR. Vykonávanie protokolu si však bude vyžadovať súčinnosť aj ďalších subjektov, napr. Ministerstva dopravy a výstavby SR a Ministerstva vnútra SR.

Text protokolu bol predmetom predbežného posúdenia ministerstvom spravodlivosti v úzkej spolupráci s ďalšími dotknutými inštitúciami, vrátane ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí, ministerstva obrany, ministerstva vnútra, ministerstva dopravy a výstavby a generálnej prokuratúry. Pripomienky oslovených subjektov gestorské ministerstvo zohľadnilo pri príprave predkladaného materiálu.

Na základe vyhodnotenia predbežných konzultácií predkladateľ dospel k záveru, že existujúci právny stav umožňuje prístup SR k protokolu. Vnútroštátne právne predpisy (najmä zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších právnych predpisov) poskytujú priestor na postihovanie protiprávných konaní ustanovených v Haagskom dohovore modifikovaných týmto protokolom. Ide najmä o skutkové podstaty trestných činov ohrozenia bezpečnosti vzdušného

dopravného prostriedku a lode (§ 291), nadržovania (§ 339), nebezpečného vyhrážania (§ 360), teroristického útoku (§ 419) a pod. Z uvedeného dôvodu nie je nevyhnutné v súvislosti s prístupom SR k protokolu prijímať nové legislatívne opatrenia.

Medzi štátmi, zmluvnými stranami protokolu, sa Haagsky dohovor o potláčaní protiprávneho zmocnenia sa lietadiel z roku 1970 a tento protokol budú vykladať spoločne ako jeden nástroj pod označením Haagsky dohovor v znení Pekinského protokolu z roku 2010.

Protokol je mnohostrannou medzinárodnou zmluvou prezidentskej povahy podľa čl. 7 ods. 4 Ústavy SR, na vykonanie ktorej je potrebný zákon, a ktorá si pred ratifikáciou vyžaduje súhlas Národnej rady SR. Obsahuje však aj ustanovenie, ktoré priamo zakladá práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, a je tak zároveň medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR, ktorá má prednosť pred zákonmi. Ustanovenie s priamou úpravou práv je identifikované v doložke prednosti.

V súlade s článkom XXII písm. a) protokolu oznámi SR pri prístupe k protokolu jeho depozitárovi ustanovenie právomoci v zmysle článku 4 ods. 2 písm. a) Haagskeho dohovoru v znení Pekinského protokolu z roku 2010. Oznámenie bude vychádzať z aktuálneho znenia § 5 Trestného zákona.

Prístup SR k protokolu je v súlade so zahraničnopolitickými záujmami SR, ako aj odporúčaniami Expertného výboru Rady Európy pre hodnotenie opatrení proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu (Moneyval).

Materiál nemá finančný, ekonomický, environmentálny či sociálny vplyv, ani vplyv na podnikateľské prostredie, informatizáciu spoločnosti, a manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Materiál sa predkladá bez rozporu.